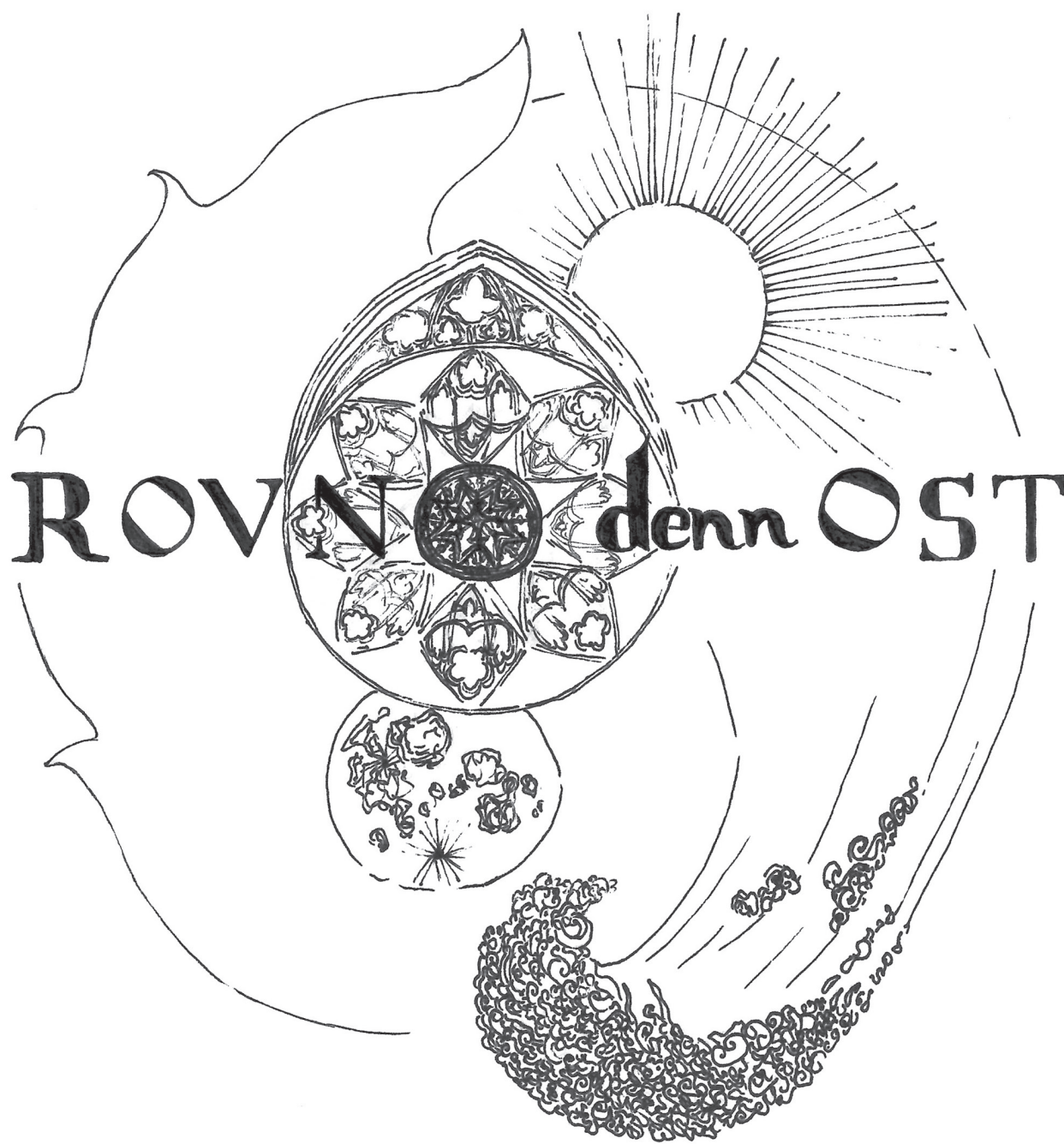

MOTOLSKÝ OBČASNÍK

č. 8 / zima 2022

LITERÁRNÍ REVUE STUDENTŮ
A PEDAGOGŮ 2. LÉKAŘSKÉ FAKULTY

Do sychrava končícího listopadu, které sleduji z okna, když píši tato slova, se mi nechce vystrčit ani nos. Ale vyjít ven, nechat si omrznout tváře, zachumlat se do dlouhých kabátů a kožešin bund, foukat do teplého svařáku, i v tom se dá nalézt trocha krásy.

Se začínajícím adventem navíc nad hlavou blikají světla, světlušky velkoměsta, vzduch voní skořicí a i kamenná srdce měknou. Až budete tyto řádky číst, doufám, že budete v mít v hlavě jen sváteční klid, pohodu a vidinu oblíbených pohádek.

Možná i v jiných situacích je těžké vystrčit nos ven, z davu, z normy, z tradic. Ani ve svátečním čase se mi nedaří ignorovat veřejný vzduch, kde vůni skořice překrývá střelný prach. Svět se zdá být rozstřelen konflikty — válečnými, politickými, lidskými. Pro každého je tu něco. Uvědomuji si štěstí české kotliny, kdy nemusíme rukovat do války se zbraní v ruce, ale bojů ve svých životech musíme svádět i tak mnoho, bohužel i za ta nejzákladnější lidská práva. Roztříštěná společnost, kde si každý jde za svým a hlavně aby nelezl do cizího zelí, slibuje, že někteří z nás musí v životě bojovat o něco víc než ti jiní. Dle vzdálenosti od Prahy, první tři myšlenky: Írán, Ukrajina, Bratislava.

Všichni jsou si rovni, jen někteří jsou si rovnější.

Uvědomuji si politické ladění posledního odstavce, ale zdá se mi nezodpovědné se nijak nevyjádřit, zejména vzhledem k tématu tohoto čísla. Na začátku semestru se naše redakce sešla v útulné kavárně pod Pražským hradem. Zpoza hrnků a půllitrů jsme chtěli rozproudit vody, vypustit něco do světa, studentský věk asi. Tak je to tu, tématem je: Rovnodennost. Půjde-li vše podle plánu, toto číslo vyjde 19. prosince, dva dny před zimním slunovratem. Budeme tedy od rovnodennosti tak daleko, jak jen to je možné.

Rovnodennost, rovnováha, harmonie, homeostáza — libá slova, slibující blaho, klid, ale do jisté míry také zachování statusu quo. Jen jestli není dobré se i vyvést z míry, posunout si hranice, rozšířit obzory. Tak prosím, naštvěte se, třískněte do stolu nebo plačte, že budete lapat po dechu a smějte se, až budete plakat. Všechno to je na plný plyn, buď a nebo, nic mezi, ale bez slunovratů bychom si také rovnodennosti sotva všimli

— nakonec když září noc, není třeba tesknit, že den je vykraden.

Na střední škole jsem mnohé své pocity svěřovala jen papíru, pomáhalo mi to se zbavit temných myšlenek, málokdy jsem psala šťastná. Od té doby se mnohé změnilo, našťastí. Tolik už nepíšu, oploštění životních amplitud u mě vyústilo v nižší literární výkonnost. Teď ale přebírám štafetu šéfredaktorství po svých dvou dobrých kamarádech, Richardovi a Gabče, kteří mě v naší revue uvítali už v prvním ročníku. Nad texty posledních Motolských Občasníků (a nejen nad nimi) jsme strávili spoustu času — ať už korekturami, připomínkami, psaním nebo povídáním, veselením, společně tahající za jeden provaz; a já jsem moc šťastná, že můžu být součástí takové party, jakou je Motolský Občasník.

Úkolem tohoto prologu není mluvit za všechny autory a jejich nápady či názory. Jak už to u Motolského Občasníku bývá, témata jsou volná a vás, čtenáře, čeká spektrum chutí od těch zde naznačených až po jiné zcela nevídané. Tak zkuste s námi vystrčit nos a užít si, co je před vámi.

Doufám, že se vám toto číslo bude líbit a udělá vám alespoň takovou radost jako mně!

Za kolektiv redakce Vám přeji příjemné čtení.

Barbora Džerengová

MOTOLSKÝ OBČASNÍK č. 8

LITERÁRNÍ REVUE STUDENTŮ A PEDAGOGŮ 2. LÉKAŘSKÉ FAKULTY

šéfredaktor

Barbora Džerengová (sefredaktor@motolak.org)

korektury

MUDr. Richard Boček, MgA. Tomáš Mikyška, Matěj Balík, Gabriela Moslerová

literáti

MUDr. Richard Boček, MUDr. Ondřej Lukáč, Michal Balík, Barbora Džerengová, Tomáš Füst, Eva Illiašová, Jan-Hugo Kopriva, Jakub Lukáč, Zuzana Malá, Martin Metelka, Gabriela Moslerová, Adéla Rotreklová, Martin Stanek

ilustrace

MgA. Tomáš Mikyška, Helena Čermáková, Eva Illiašová, Eliška Janeková, Gabriela Moslerová, Veronika Zmeková

grafika

Linda Kriegerbecková

sazba

Linda Kriegerbecková, Gabriela Moslerová

počet stran

48

náklad

200 výtisků

vydáno

prosinec 2022

Motolský občasník je neprodejný, vydán jak v tištěné, tak elektronické podobě, podobě, je volně k přečtení na internetových stránkách 2. LF UK a k dispozici v prostorách na Plzeňské a u velkých poslucháren ve Fakultní nemocnici Motol. Názory vyjádřené v dílech autorů nereprezentují oficiální stanoviska 2. LF UK. Prosíme o respektování autorských práv.

Vydáváno pod záštitou Motoláku (studentského spolku 2. LF UK). Vydání finančně podpořila 2. lékařská fakulta. Děkujeme.

Vydání příštího čísla Motolského občasníku plánujeme na letní semestr 2023.

OBSAH

KARTÁČEK / Jakub Lukáč — ROVNOST / Gabriela Moslerová	6
DÍKYBOHU / Matěj Balík	8
Adéla Rotreklová	10
CESTOVÁNÍ ČASEM / Zuzana Malá	11
EP = EPR / Martin Metelka	12
CONTRARY / Zuzana Malá	14
DĚŠŤ / Martin Stanek	15
ADAM A NELLINKA / Jan-Hugo Kopřiva	16
JEZEVEC / Tomáš Fürst	18
CO SI PAMATUJU Z PRÁZDNIN / Matěj Balík	20
DĚLAT ANDÍLKY / Jakub Lukáč	21
K ŽIVOTU STVOŘENÁ / Richard Boček	22
12638 / ADÉLA ROTREKLOVÁ	24
BOTANICKÁ ZAHRADA / Tomáš Fürst	28
TYHLE ZAMLŽENÝ LÉTA / Matěj Balík	34
CESTA / Martin Stanek	35
NEJVYŠŠÍ VĚŽ / Barbora Džerengová	36
SOUNÁLEŽITOST / Gabriela Moslerová	38
OD BOKU / Matěj Balík	39
JINÝ ČLOVĚK / Eva Illiašová	40
NĚŽNÁ JE TMA / Martin Stanek — TOTOŽNÝ / Zuzana Malá	42
ROZHOVOR S MUDR. ANNOU-MARIÍ STEJSKALOVOU / Ondřej Lukáč	44

KARTÁČEK

Jakub Lukáč

Zmizela jsi s první ranní tramvají
od té doby všechny noci trvají
tak dlouho
Snažím se nemyslet na to, že pro nás bejvaly příliš krátký
Snažím se nesnažit se to vrátit zpátky

Země se točí dál, ještě pár otáček
než najdu sílu vyhodit tvůj kartáček.

6

ROVNOST

Gabriela Moslerová

Rovnost
Možnost stát před sebou rovně
A přece ne stejně

Jako den a noc
Se v sebe přelévají
A nesplynou

Tak tu stojíme
A můžeme stát každý zvlášť

Ale dohromady
Máme moc.

Helena Čermáková

DÍKYBOHU

Matěj Balík

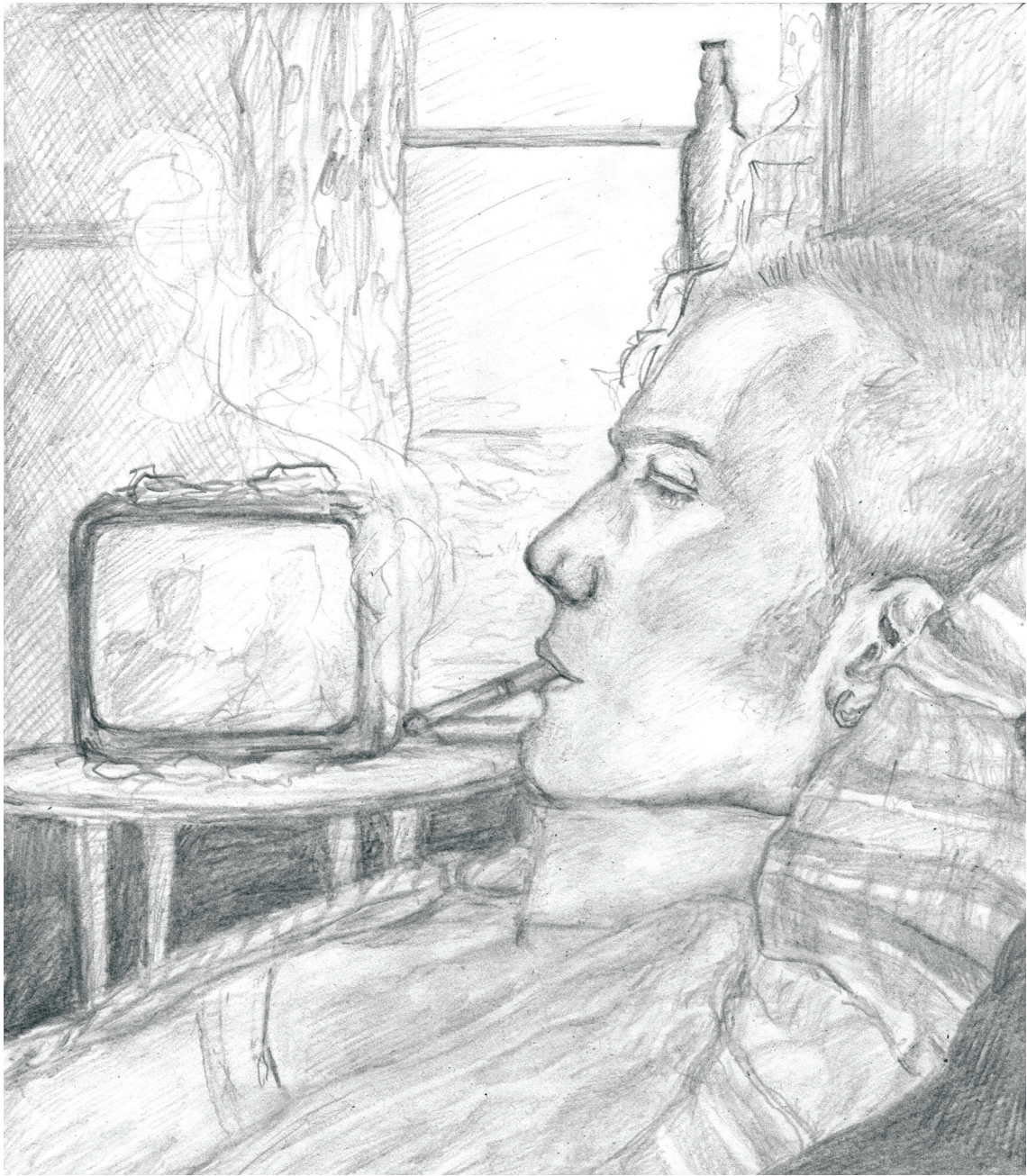
Bože díky
za ty noci,
kdy dáváš mi pocit,
že umím psát.

Bože díky
za pouliční špínu
a ve stínu spící starce
i za dobrovolné dárce.
Díky za alkohol
a za všechny zvratky,
za zmatky v jízdnicích řádech,
za každou další nádech.

Bože díky za konopí
v množství větším než malém,
který jsem málem
zapomněl vzít.
Díky za hodiny v knížkách,
za odvalu ve výškách,
v bříškách kručení
a učení místo spánku.

Bože díky za cestující v metru,
kteří ve svém svetrů mají drobky.
Díky za všechny nevykradené hrobky,
za tanga, brazilky a další spodky.
Díky za tango a brazilský kafe,
za zpoždění denní mhd
a močení v noční pid.

Bože díky za ty dny,
kdy nejsem zcela bezradný.

Eva Illiašová

Adéla Rotreklová

ode mě k tobě je rovnodennost
a od tebe ke mně co zbylo z noci
myslím že se míváme
myslím že tě navívám na němou nit
ale přesto se svěřím
bojím se samoty
a všeho toho prostoru mezi stropy a kdoví čím
možná jejich odrazy
a možná našimi těly
vezmi mě za ruku
když budeš potichu
uslyšíš praskání v páteři svíčky
a čas
dát kosti chvíli na hraní
ale ještě pár nádechů
schoulených pod svícnem
...ona stejně přijde zima
ať chceme nebo ne

CESTOVÁNÍ ČASEM

Zuzana Malá

Světla vyhasla
Svědomy surfuje
Na vlnách vína
Slzy proráží
Šedá skla
A černé závěsy
Zatažené
Očními víčky
Ozvěny strun
A pedálů
V uších
Cestuji časem
Do včerejška
Do zítřka
Duše utíká
Hustým kouřem
Ke hvězdám

ER = EPR

Martin Metelka

10. únor 1891; smyčka číslo 9

Jsem zase na začátku a vlastně ani nevím, jak a kdy to doopravdy začalo. Rád bych to vyčerpávajícím způsobem vysvětlil, namaloval vám tabulku, diagram nebo myšlenkovou mapu, ale pravda je, že nemůžu vysvětlit něco, co sám nechápu. Miluju ji, ale nevím, jak se jmenuje a kde jsme se poprvé potkali. Víím, že ji musím zachránit, ale nevím, před kým a před čím. Čím dál víc mi připadá, že osvobodit ji je nemožné. Dřív jsem si myslel, že je to mou neschopností a že by jenom stačilo se prostě víc snažit. Poslední dobou ale mám zlou předtuchu. Zlou předtuchu, že možná přeci jenom nejsem naprosto stupidní. Vysvětlím. Pokud bych nebyl naprosto stupidní, znamenalo by to, že tu hru, kterou hraju, už ani nevím jak dlouho, nemůže vyhrát ani třeba šachový velmistr, který by hrál nekonečně dlouho, natož pak já, který ani pořádně nezná pravidla a má čas jenom, dokud neumře stářím, a to je ztraceně málo, zvláště pro někoho v mojí situaci. Prostě mám pocit, že je to všechno fraška, rozhodčí je podmáznutej a jedinej, komu to taky nedošlo, je týpek, co prodává o poločase párky v rohlíku. Rozdíl je ale v tom, že jemu jde stejně jenom o ty pitomý párky a to kdo, kde, co, komu, jak a za kolik, mu může být na rozdíl ode mě ale úplně ukradený.

5. červenec 1893; smyčka číslo 3

Je proměněná, a dokonce už i víím kde. Nebylo lehké ji najít. Nevím, jak spolu utečeme a jak to udělat, aby nás zase nechytli. Jedno je jistý, pokud nás dva chytí na útěku spolu, smyčka se restartuje.

7. říjen 1893; smyčka číslo 12

Jsem v koncích. Jediné, co mě napadlo, bylo ji osvobodit a potom ji opustit, vyhýbat se jí. Na restart smyčky jsme potřeba oba dva. Spolu. To, co už mě ale nenapadlo, bylo, že ONA mě stejně, ať už z vlastní vůle nebo z vůle

multiverza, bude pronásledovat. Ona! Mě! Utíkal jsem před ní, nic jiného mě nenapadlo. Ale stejně jako je marné utíkat s ní, je marné utíkat před ní. Docházejí mi nápady... a čas se krátí.

Leden 1894; smyčka číslo 5

Stárnu, nevím, kolik mám času. Přesněji řečeno, nevím, kolik dalších smyček mně zbývá. Odhaduji to tak na deset, víc určitě ne. A to ještě když se budu zdržovat blbostma jako jsou peníze, zákony a chlast. Jestli ji do té doby neosvobodím, bude konec hry.

Asi 1890; smyčka číslo 17

Jsem zase na začátku, ale příběh nás dvou je u konce.

Myslel jsem si, že minulá smyčka bude ta poslední. Utíkali jsme a ona už nemohla. Snažil jsem se ji uklidnit. Říkal jsem jí, jak spolu protančíme všechny ty bary u našeho jezera. Jaký budeme mít dům a děti, jak vyrostou a my budeme ten nudný pár, co se houpe v křeslech na verandě. Teď že ale musíme utíkat. Aspoň chvíli. Zrovna jsme utíkali přes městečko, kde na jarmarku hrála hlasitá a otravná muzika, všechny děti měly v rukách cukrovou vatu a zem na hlavní ulici byla davem rozšlapaná až na bláto. Zastavila se, nechala si po tváři stéct slzu, usmála se a řekla:

„Nemusíme.“

„Cože?“

„Nemusíme utíkat. Pojd' si naposledy zatančit.“

„Děláš si srandu? Vždyť nás zase chytí a nikdy nebudeme spolu. Tohle je poslední možnost, já... já víc už mi nezbyvá.“

„No právě. Příznej si to. Vííme to oba. Že můžeme utíkat, ale nemůžeme utýct.“ Podíval jsem se jí do očí, zaposlouchal se do rytmu tý strašný odrohovačky a natáhl ruku:

„Smím prosit?“

„Ať to stojí za to... a nepodupej mi nohy!“

Eva Illiašová

CONTRARY

Zuzana Malá

The sun	The moon
We shine	We spark
The light	The dark
We move	We love
We're warm	We're cold
We see	We feel
We are	On the contrary
Yet we need	Each other

DÉŠŤ

Martin Stanek

Autobus jak divoké zvíře
Protrhl oponu padajícího deště
A nechal odkvétající tulipány
V záhonu u zastávky
Na pospas probíhající bouři
V dáli se jako přelud
Tyčila věž kláštera
Která se zdánlivým nezájmem
Sledovala boží dopuštění
Ve kterém jsme se nacházeli
A pod zastávkou jsem se krčil
S mokrými botami
Jsem tesal verše do telefonu
Díval jsem se
Jak lidé jako roje much
Poletují tam a zpět
Snažící se najít úkryt
Před velkými kapkami
Jež našťvaně dopadaly
Na břevnovské zahrady

Tohle byste jíst nechtěli! Dětem ve školce servirovali jídlo v pytlech na odpadky

V mateřské škole na pražském Smíchově dětem deset let podávali obědy v pytlech na odpadky, aby kuchařky nemusely mýt nádobí. Na problém upozorňovalo hned několik učitelek. Podle ředitelky, která pochybení odmítá, jsou pytle na teplé jídlo vhodné...

Zdroj: <http://tn.nova.cz/zpravodajstvi/clanek/470006-tohle-byste-jist-nechteli-detem-ve-skolce-servirovali-jidlo-v-pytlech-na-odpadky>

16

ADAM A NELLINKA

Jan-Hugo Kopřiva

Děti se řadily před jídelnou, aby po náročném dni pojedly a pak v družině usnuly spánkem spravedlivých. Adámek byl ve školce poslední rok. Tak to sám o sobě říkal, protože něco jako odklad neschvaloval. Zrovna kolem něj dva hromotluci s odkladem prošli, když si prohlížel nástěnku s jídelníčkem. Proč vlastně vyvěšovali pro děti jídelníček, byla pro Adámka záhada, jelikož nikdo ze školky neuměl číst. Z úvah o tom, zda náhodou není negramotný i personál, ho vytrhlo, když se vedle něj postavila „ta nová“.

„Ahoj!“

„Ahoj, ty jsi ta nová.“

Pak mlčeli. Ta nová měla zelené manšestrové šaty a brýle z tlustého světle modrého plastu s oválnými skly, prostě takové ty, co mají všechny.

„Jak se jmenuješ?“

„Nellinka a ty?“

„Já jsem Adam Jirota,“ řekl Adámek. Postavili se spolu do dlouhé fronty.

„Proč tam ty dva tak stojíš?“ ukázala Nellinka na ony odkládky před dívčími záchody.

„Protože koukají holkám pod sukně,“ odpověděl Adámek. „Aha... a proč?“

„To nevím, asi nemaj hlad.“ Nellinku oslepil záblesk světla ze zrcátka, které měl hromotluk Prokop přilepené na bačkůrce. „Neřekneme jim, aby to nedělali?“ Adámek se zasmál.

Fronta se postupně zkracovala, až konečně stanuli v jídelně u výdejního pultíku a kolem nich si sedali lidé s obědem. Fanda se zastavil poblíž nich, v ruce pytel s obědem. Přivřel oči, aby si zbystril ostatní smysly, a rukou šátral na dně pytle.

„Mmm, kuřátko. Stehno,“ pochvaloval si.

Kluk před nimi to zaslechl. „Mohl bych, prosím, dostat menší stehýnko?“ poprosil kuchařku. O desku výdejního pultu plesklo obrovské padesátileté modro-bílé stehno. „A nechceš to moje? Hahaha,“ zasmála se kuchařka čarodějnickým smíchem.

Kluk polkl, přehodil si pytel přes rameno a odešel.

Čtvercové stoly s růžovo-bílými kostkami se začaly plnit dětmi. Adámek s Nellinkou si přisedli k Fandovi a Danečkovi, bledému klukovi s rybíma očima a uslintanými koutky. Fanda vypadal, že chce zapříst řeč.

„Jedli jste někdy hada?“

„Ne.“

„Můj táta jo,“ řekl Daneček

„Prej chutná jako kuře,“ řekl Fanda a přitom zvedl svůj sáček s polévkou nad hlavu, nožem do něj udělal díru a začal pít vytékající polévku.

„Tohle kuře?“ zeptala se Nellinka.

„Třeba tohle.“

„Proč by chutnal jako kuře?“

„Třeba to byl had, co snědl kuře.“

Pak zase chvíli všichni mlčeli. Fanda vzal Danečkovu ruku za zápěstí a bouchl ho s ní do hlavy. „Proč se mlátíš?“

„Tam se něco děje. Co to tam všichni dělají?“ zeptala se Nellinka a ukázala na hlouček lidí, který se utvořil kolem stolu poblíž nich.

„Čajíčky,“ odpovídá Adámek. „Vyhraje támhle ten, Tonda.“

„Jak to?“

„Vždycky vyhraje.“

Závody v pití čajíčků jsou slavná soutěž, kterou na školce před dvaceti třemi lety založil dnešní vedoucí skladu koupelen RAVAK Daniel

Krupička. Pravidla hry jsou taková, že člověk musí pít bez pauzy jednu sklenici čaje za druhou. Vítězí ten, kdo vypije nejvíc.

Adámkův stůl přešel z polévky na hlavní chod. Ohlodávali kuřecí „hokejku“ a pozorovali vychovatelky, které zase pozorovaly je. Morbidně obézní vychovatelka „Stará“ u okýnka na vrácení příborů právě rozstříhávala Adělčin pytel a kontrolovala, zda Adélka všechno spapala. Adámek přejížděl pohledem od malé Adélky k tučným krátkým prstům a zapadlým prasečím očkám, která obludná Stará zuřivě poučila do hlubin Adělčina stolovacího servisu.

Davídkovi se roztrhl pytel a kuře mu spadlo na kalhoty. „To nebyl dobrý nápad, přejít na tenkostěnný.“

„Předevčírem dávali do modro-bílejších pytlů. Prej to imituje cibulovej porcelán,“ řekl Adámek.

„Pamatujete, když byl banán v čokoládě a došly banány, dávali to v pytlech s banánovou vůní. Otto voněl ještě týden,“ vzpomíná Tonda. „Vy máte doma cibulovej porcelán?“ zeptala se Nellinka.

„Můj táta jo,“ řekl Daneček.

„U babičky. Babička bydlí až na konci dálnice,“ odpověděl Adámek.

Všichni pokývali hlavami.

Soutěžící Ládk vzadu dopil sedmnáctý čajíček a vyzvracel se do svého pytle. „Stará bude čumět.“

Kluci v rohu místnosti přetáhli pytel od polévky Ottovi přes hlavu a začali do něj štouchat. Pytel se rozběhl, zakopl, praštil hlavou o stěnu a zůstal nehybně ležet.

„Vezmeme se?“ ptá se Nellinka

„Jo.“

„A kdo nás oddá?“

Adámek se zkoumavě podíval na Danečka.

„Fanda.“

„Tak jo!“ a odběhla. Manšestrové šaty jí vlály, když šla ukázat svůj dojedený pytel kontrole.

Tonda spokojeně a vítězně dopil poslední sklenici s čajem.

„Úterní odpoledne v mý čtvrti“, pomyslel si Adámek a taky vypil svůj čajíček do dna.

JEZEVEC

Tomáš Füst

na přání Huga

i padl jezevec u kamenného náspu
právě přicházelo jaro slunko metalo paprsky
do všech stran brzy započal tlít
ach vezmu si ho k večeru ho vycpu

mrskající se vosy olizovaly železobetonový strom
zasazený v roce devatenáct set sedmdesát šest
a opojeně stoupaly do černobíle zmrskané chlupatiny nad obzorem
světla již ubývalo byl duben a kolem vonělo i ticho

stožár elektrického vedení krájel mlhu
mlhu z milionů z jara zrozených breberek
jiskřily a svítily
jako vánoční svíce na suchém stromku
stál jsem opodál a okousával plástev
byla hořká a plná lásky
zacpal jsem si ústa pravou rukou
a začal křičet

mlha opadla
zůstal jen měsíc
který se rozzlobeně koukal na tu spoušť
začal plakat přestože se smál
brzy začala chladnout má kolena
ale nemrzla
jen chladla
jako by je ovinula kůže z vychladlého zvířete
černobílá srst se otiskla na kůži

bolest a slast
lásky a nenávisť
smích i pláč
a černobílá srst

utrhl jsem první jarní květ
zamiloval jsem se do něj
nemohl jsem ho pustit ze sevření dvou prstů
z dálky mě pozoroval jezevec
smál se řekl bych
do prasklé sklenice zvadlý život

šedivé město přestává být šedivým
za ranního rozbřesku
vlny bičují beton a sklo
metající můj odraz do hávu nesmrtelnosti
černé a bílé hejno
možná černobílé
se prohání po vzduchotechnice

to zas jednou vyplavaly vydry
a já si obul své sněžnice
z venku hučelo dopoledne
pofukoval omamný samet
stál jsem před jezevčí kotlinou
s očekáváním a dívčinou
dotýkající se patami
stroje-nebe kraji jezevců
prochází smrt a vánek

koliks pozbyl uhlíku
jezevče z mrtvého lesíku

CO SI PAMATUJU Z PRÁZDNIN?

Matěj Balík

Teplý pivo a studenej život.
V těch letních vedrech,
kdy v bedrech mě bolí,
cukr nahrazuji solí.

A tak jsem se naučil vařit praxí
a pít metodou pokus-omyl. (Spíš omyl)
Omyl jsem ze sebe všechnu špínu
a ihned spadnul do podzimního splínu.
Loupe se ze mě kůže,
může za to úžeh,
či snad Ganéša, ten zsranej bůžek?

Ouha, začínám se rouhat,
touha mě tak nějak strouhá.
Pomalů, ale rychle
zpívám píseň a v koupelně je plíseň.

Dny mi protékají mezi prsty.
Vrství se vzpomínky
jako komínky složených trik.
Trik se špičatým kloboukem,
kdy hodím ho obloukem,
zvolám svůj širák odhazují v dál
a čekám, co bude dál.
Říkám si, Cyrano jsi možná ráno,
teď je ale noc,
Ganéša se bojí hromů
a já už bych měl taky domů.
Prvním busem,
nebo pomalým klusem.

Helena Čermáková

DĚLAT ANDÍLKY

Jakub Lukáč

Prostě vidíš ty sněhový vločky, jak si zmateně lítaj, a nepřemejšlíš o tom. Že je to zmrzlá voda. Že je jich nevímkolik milionů a každá má složitou strukturu. Že je v tom řád. Prostě to vidíš z okna a chceš skočit do té sněhový peřiny, zachumlat se a dělat andílky.

Ale jsi moc línej a je moc kosa.

Je krásný věřit, že je každá jiná, ta sněhová vločka.

Jeden muž celej život hledal dvě stejný sněhový vločky. Celej rok čekal na sních, pak je chytil na černej samet a zkoumal. Zkoumal je pod mikroskopem a byl v tom řád, ale každá byla jiná, a tak zase čekal na další rok a když přišla zima, každej den vstával brzy ráno a natěšeně vyhlížel z okna svýho bytu první sních.

Jeden muž celej život hledal dvě stejný sněhový vločky

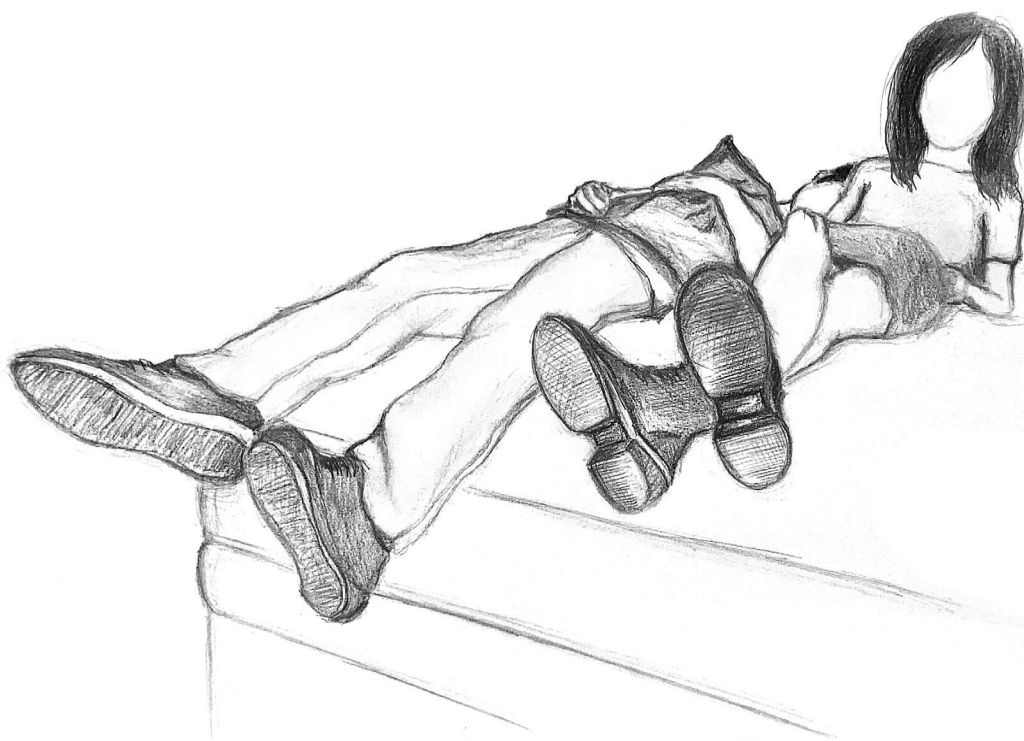
pak je našel a nevěděl

nevěděl co dál

a tak skočil

do té sněhový peřiny.

Dělal andílky.

Eliška Janeková

K ŽIVOTU STVOŘENÁ

Richard Boček

Sobota ráno. Eliška vypadala trochu znuděně, zato Michal se rozhodl tvářit tak, jako by byl nejpodnikavější člověk na planetě. Venku se Praha hemžila lidmi, provoz najel na svůj víkendový režim a ve vzduchu byl cítit rychle přicházející podzim. Lehli si.

„Ilustrování knížek mi stejně nikdy nešlo, asi s tím seknu,“ řekla rezignovaným hlasem Eliška.

„Dyť je to to jediné, o čem celé dny mluvíš!“ oponoval jí klidně Michal.

„To jo, ale poslední dobou mě to ani nebaví,“ vzdychla.

„Hm... To je mi líto, ale kdybys cokoliv po-“
 „...potřebovala, máš mou plnou podporu. Já vím, dík,“ usmála se a otočila se čelem k němu. Měl zavřené oči a zdálo se, že usíná.

„Nespi, teď se to nehodí!“ sykla Eliška a štouchla Michala pod žebra.

„Ježíšmarja, no dobře, tak vstáváme?“ navrhl Michal.

„Ne, ještě jsem se nerozhodla,“ mrkla na něj Eliška a jakoby nic dodala: „hele, co myslíš, že bude po smrti?“

„Nic,“ neváhal s odpovědí Michal.

„Jak můžeš být takový cynik!“ pohoršila se Eliška a nespokojeností se celá zavrtěla.

„Nejsem cynik, jen si myslím, že pak prostě nic nebude,“ stál si za svým Michal. „Ale jestli chceš nějakou zajímavější myšlenku, tak je dost možné, že až budu umírat a se mnou postupně i neuron za neuronem, tak mi to udělá parádní poslední trip. Všechny ty pečlivě vážené chemické signály se utrhnou ze řetězu a já budu vidět pasoucí se jednorožce na Marsu,

Jardu Jágra s Dalajlámou prezentující nějakou voňavku v sado-maso oblečcích a nebo nějakou jinou ujetost. Jen bych asi nechtěl vidět světlo na konci tunelu, to už je trochu profláklý," zamyslel se Michal.

Eliška chvíli dumala nad tím, co by chtěla vidět na konci ona, pak se vzpamatovala a zkusila vylíčit svou představu: „Možná... Ale stejně tomu nechci věřit, já bych si moc přála, aby se moje já oddělilo od toho tady, od vlasů, od nohou, od břicha, které se mi zdá furt velké...“

„Já mám tvoje břicho rád, hezky se na něm spí," přerušil ji Michal.

„Michale, teď ne. Prostě to tady všechno nechám ležet, ale přesto budu. Někde, nějak. Děsí mě prázdno, dyť víš..." zajíkla se trochu vystrašená tou možností.

Michal se na ni láskyplně podíval, v očích jí hrály černé myšlenky, ale znal ji moc dobře na to, aby věděl, že to za chvíli přejde. Sfoukl jí vlasy z čela, pohladil ji a objal.

„Kašlem na to, teď to nevymyslíme. A stejně jsme jen dvě opice, co včera slezly ze stromů a vyměnily ji za tuhle postel," trochu se protáhl, podíval se na hodinky a dodal: „Nemáš hlad?“

„Ještě ne..." odpověděla a už byla myšlenkami úplně někde jinde. Párkrát se přetočila z boku na záda a zase zpátky, sem tam pohladila běloskvoucí povlečení, jen peřina jí teď trochu chyběla. Ale bylo teplo a stejně leželi oblečení.

„Proč nemáš rád koriandr? Si s takovou nikdy nezajdem na fóčko..." zeptala se ho Eliška skoro až vyčítavým hlasem.

„Nevím, prostě ho nemusím, chutná to jak berušky," odpověděl Michal, i když tušil, že s tímto argumentem příliš nepochodí.

„Chceš mi říct, žeš někdy jedl berušky? Zaprvé fuj a za druhé chudák beruška!"

„Ne, teda, no dobře, jednou jsem se jako malý

s klukama vsadil, že to zkusím. Už si to moc nepamatuju, ale z koriandru mám holt podobný pocit," bránil se Michal.

„Beztak nejsi evolučně tolik vyvinutej, abys ocenil jemné nuance chutí čerstvě natrhaného koriandru v tradiční vietnamské polévce," rozplývala se Eliška.

„Nebo jen nerad koušu do berušek. Až na jednu výjimku," řekl Michal, přitočil se k Elišce a teatrálně se jí zakousl do krku.

„Ježiš ty seš blbej," vypískla a fingovaně přísnou dikcí dodala: „Ještě jednou mi řekneš beruško a budeš si moct hledat nějakou náhradní!"

Michal jí utřel rukávem poslintaný krk a nahnul své nejlepší psí oči: „Ale no, já to tak nemyslel, ale mohli bychom třeba..." a pohladil ji po vlasech a jako by nic nechal spadnout svou ruku směrem k Eliščiným nadržům. Díval se na ni při tom úplně pitomě, do psa to mělo na míle daleko, k romantice ještě dál.

„Ty seš fakt blázen, tady? Ta holčička támhle nás třeba už dobrých pět minut upřeně pozoruje, to by byl teda gól. Co by si o nás lidi řekli?"

„No co, třeba by si řekli, že Åbygda za ty prachy evidentně stojí," zkusil to Michal.

Eliška vyprskla smíchy. „Myslím, že o propagaci ve stylu veřejného porna tady fakt zájem nemají. A stejně, už jsem se rozhodla, berem. Dál ji zevrubně můžem zkoušet doma..." řekla a energicky se na posteli posadila. „Mimochodem, věděl jsi, že statisticky jedno z deseti evropských dětí bylo počato v posteli z IKEA? To jsem četla včera na netu." Elišce se v očích při pohledu na Michala zlomyslně zablesklo.

„Tak to jsem rád, že berem jen tu matraci. Kondomy se skandinávským designem náhodou ještě prodávat nezačali?" zazubil se na ni Michal, vstal z vyleženého důlku, rozhlédl se po prodejně plné lidí a dodal: „A pojď už, nebo nám sní všechny masové kuličky.“

12638

Adéla Rotreklová

že v inspiraci přichází slunce bylo dávno empiricky vyvráceno
jako že s každým rokem přichází význam
nebo že člověku chybí chvilka stání

pokoj číslo 12638 — obraz se dochoval zrnitý

těžce oddychující spleť chrupavčitých spojů
elektrických obvodů
a úpějících trubek

nahlédnu do dekurzu a zapínám autopilota:
oddělit rozvodné drátky
od polštářků sterilního krytí
vyměnit ozubená kola
a důvody sešitých ran

...když vtom ze sebe vyrazí mohutný sten a začne se ze sebe soukat
nacvičeně mu položím ruku na rameno
nakloním se k jeho rozbředlému dechu
a nasadím zúčastněný výraz

24

- 1) periodické otáčení hlavy nahoru a dolů
- 2) koordinovat s periodickým otevíráním a zavíráním dutiny ústní
- 3) jakož i charakteristickými mlaskavými zvuky

nahoru a dolů
nahoru a dolů

konečně se dopočítám svého svědomí a chystám se vyrazit zpátky ke dveřím
ale jeho upocená pracka se mi omotá kolem zápěstí a zabrání mi v tomto počínu

netrpělivě si povzdechne
copak neví, že na mě čeká pokoj číslo 12639
a pokoj číslo 12640
a pokoj číslo 12641...
s dalším mocným heknutím
si z hrudi odhrne
němou modř andělíčka
a ukazuje si kamsi na poloviční stranu hrudníku

„čtěte“
vydere se z jeho okoralých úst

„čtěte nahlas“
klade mi na plochu dlaně
„ale jistě“
odpovím sladce
„ale jistě“
přání umírajících se přece neodmítají
odkašlu si a nořím se
do písmen zpod žeber

ale předem vám řeknu
že to ani nemusíte číst
protože je to jedno a to samé
a protože stejně jednou budete taky
ať chcete nebo ne

ale měl tam napsáno cosi o tom
že tlampače mládí pleskají ve větru
a že na hlavě koleje hlavu halí
že za rohem šlépěje hrají svou zimohru
sdírané rukama
zašedlé od dechu
jako samota v mezerách
rozeschlých zárubní
zimolez holých stěn
zvěčněné nahoty
odvátý žalozpěv
lepkavý od něhy
vepsaná podstata
a ticho za ní
že limitem smyslu
je interval přesahu
prázdnota obrysů
vhlodá se do zubu
přemíra pocitu
sráží se ve vzduchu
a že věčný ráj
splétá květ vodní
...a ještě něco
ale patřičná tkáň už znekrotizovala

podívám se z okna
podle kalendáře je jaro
ale pařáty stromů zamrzlé v čase
za trest - protože se natahovaly k nebi
to nedávají znát

pokoj číslo 83621 — zrnitost obrazu

Tehdy by mě ani nenapadlo, že si na něho o tolik let později zase vzpomenu

je jaro
ale pupeny stromů zamrzlé v čase
to nedávají znát
ležím na bílé tabuli
pod bílým světem
jen spleť chrupavčitých spojů
synoviální tekutiny
a obvodů které sama nedohlédnu
a konečně chápu
že ne každá inspirace přichází k ránu
a ne každý život sám

jen trouchnivějící dosah
s rozbitým těsněním
a odkudsi zpod žeber
derou se příliš známá slova
„čtěte“
propisuje se mi na kůži
„čtěte nahlas“
zachvívá se mi nad slovy
a oni účastně pokyvují hlavami
nahoru a dolů
aniž by rozuměli
ale nebojte se
protože kdesi uvnitř dobře vím
že všechno je přesně
tak jak má být

(čtu nahlas)

(nahoru a dolů)

(neboť bez víry nebylo by člověka)

(budiž mi odpuštěno)

BOTANICKÁ ZAHRADA

Tomáš Fürst

scénická báseň o čtyřech dějstvích

Ia

zatahuju závěsy
kontroluju dveře
v pátek

fosfor mi proniká do nosu
chtělo by se mi kašlat
tak zavírám oči

jedna
dva
tři

vracím se
doufám že mě v prostoru zorientuje
plamen sirky
nejistě s krokem dozadu

levou rukou sblížuju knot
stékají kapky vosku

na sporáku se vaří byliny
takovej normální čaj
pár kapek antidepressiv

vyvolává ve mně naději
strach i úzkost
pokoru i odevzdání se
s otevřeným srdcem

čerstvá oříškonamletá vůně
spíš lískových
určitě ne vlašských

podél vlakových kolejí
padající mlha
přebíjí zapadající slunce
splývají v jedno

Ila

vstupuju do botanický zahrady

jako dítě

stojím nad brukví

je fialová

je zelená

je modrá

zejména na vrcholku

stojím nad květákem

na začátku listopadu

růžičková kapusta

na mech

vypadá jak ráno neustlaná postel

rozlévá se do stran

protéká mezi kamením

jako tající sníh mezi prsty

na mech

se zapíchlou tabulkou — hvozdík

nebo poučující o květinách které kvetou jen jednou za rok

na jaře

na mech

dopadnul seschlý list

zářezy čepele se snaží utéct svému osudu

ale i on je spolknut

kopou mechu

co je na druhý straně?

to takhle v sobotu

si musí přivstat

bere na sebe

tmavě zelený klobouk

takovej ten se šňůrkou pod krkem

jakej maj dobrodruzi v cestopisných románech

s litografickými ilustracemi

když se prosekávají přes houštiny a propletené liány

slyšíš hlahol lidoopů za svým pravým ramenem

bere na sebe

khaki kalhoty

a flanelovou košili

s celou rodinou

mají notýsky

a předhánějí se

pinetum dlážděné pláty fosilních kmenů

Pinus armandii

Pinus nigra

Pinus flexilis

Pinus densiflora

Pinus strobiformis

Pinus heldreichii

Pinus mugo

Pinus rigida

Pinus contorta

Pinus sabiniana

Pinus sylvestris

— drahá, tuhle jsem míval rád

se soustrastí stojí před prázdným místem

přežil borovice

zůstala mu vzpomínka na tak akorát popraskanou kůru

její kousky se vylamovaly

jako řádky z tabulky čokolády

kteou kupoval k patnáctému výročí jejich svatby

30

IIIa

inverze x2 zlehka aplikovaná

na okolí Svaté Kláry

jemná parabolická modulace

vlhké stromy se stávají malými

pomalou sestupují z kopců

rozhrnují své spadané listy

dobrodruzi vstupují do

kreslených snímků pohádek od sedmi hodin

a sečna protínající vrchol jako rentgenový paprsek

protíná koruny stromů

protíná brukve

protíná klobouky dobrodruhů

protíná kojence v kočárcích

protíná střechu Svaté Kláry

protíná vinice

a protíná i brukve

kteé se míhají jako sasanky pod mořskou hladinou

jako chapadla se kterými některé večery usínám

na vrcholku paraboly

obraz šedého dne

na jehož horizont si kreslím siluety havranů

slyším šustění jejich křídel
dívají se na mě
splývající s mírným větrem

IVa

výstřel
časová linie natažená pod sychravým nebem listopadu
spletené ocelové lano ukotvené v nedohlednu
provazochodec se otáčí
90°
pravou nohou vykračuje
rázně rozhodně s klidem v obličejí
prostor bez rozměru
prostor kde každý bod je dosažitelný natažením ruky-deformací
prostoru

kolem provazochodce
běží děti
kolem provazochodce
běží jezevec
kolem provazochodce
běží ornamentální záhony
s brukví
s laskavcem
kolem provazochodce
běží prostor
kolem provazochodce
stojí čas
a stojí také provazochodec

přetržený nitrocelulosoový film
padmasana mimo souřadnice
ozvěny z nitra bronzové sochy
ruka prochází stěnou

IIIb

teplo slunce rozpouští oční víčka
stékají po tváři
zůstávají jen otevřené červené oči
a slzy mísící se v kalužích kůže
bez pocitu lítosti
bez pocitu smutku
dovolují prostoru mnou projít

teplo slunce rozpouští stěny
socha Buddhy
z bronzu
v plamenech

IVb

provazochodec šplhá vzhůru
noří se do modrých neonových světel
poblikávají frekvencí plamene v kamnech
vibrace procházejí provazochodcem
a ten se stává neonovým světlem

pronikavé oči poněkolkáté procházející kočky
pronikavě žlutá barva
pilovité zářezy tmavě modré
spouštějí se od vrcholů trnových výběžků obratlů

střih
kamera
se oddaluje a stoupá od klíčícího semene
mezi drtí z kůry borovic
stonek se napřimuje v jemné křivce s mírnou rotací
otevívá se květ
pronikavě žluté barvy

švenk za záda provazochodce
před ním svatá Klára
už dvě hodiny se nepohnul z místa

IIb

Ginkgo biloba
prérijní kaktusy s výhledem na Pražský hrad
víš jak se loví želvy ze dna jezer?

nenaladěná marimba
s malou sekundou
jednoduchá melodie
 vracím se s ní mezi stromy
 na jehličím zasypaný kopec

lb

roztahuju závěsy
pohybem ruky protínám vděčnost
lítostí s trochou bezmoci

odemykám dveře
na zápraží
je mi zima
volný nádech
v očích mám slzy
a lehkost

Tyhle zamlžený rána
bych radši prospal,
už jsem spálil vzpomínek stovky,
furt jsem jak otočenej na krovky

TYHLE ZAMLŽENÝ RÁNA

Matěj Balík

Jsou pro mě jako střelná rána do hlavy.
V podvozku mýho mozku
vidím z mlhy se tyčit trosku mých vzpomínek.
Neklidně je přehrabuju,
rabuju celou jejich kartotéku,
jsou uvízlý až někde v céku.

Některý jsou plný zloby z doby,
kdy jsem nevěděl jak zdobit, nebo prostě opustit lobby.
Nebudu tyhle bludy budit,
udit se v jejich dýmu
není podstatou tohohle rýmu.

Jiný mě těší na týhle cestě pěší,
věším si bulíky na nos,
když v noci vzpomínám na kohosi.
Bosí chodili jsme trávou,
trávili jsme moře času
líp než u atlasu.

Ten třetí typ vzpomínek
mi neklidně mihotá hlavou.
Plavou mi už i v duši,
mám na ně v buši nastražený uši,
slušně je nedokážu popsat,
můžu se z nich posrat.
S radostí chtěl bych je poslat
někam dál,
říkám si tím o skandál.

Tyhle zamlžený rána
bych radši prospal,
už jsem spálil vzpomínek stovky,
furt jsem jak otočenej na krovky.

CESTA

Martin Stanek

Kdo jsou ti lidé
Co v posledním metru
Křičí z plných plic
Křičí o pomoc
Křičí, aby si jich někdo všiml
Jinak se potulují
V okrajích našeho vnímání
Jak odrazy
Co nechceme vidět
Ráno na hladině
Když jdeme do práce
Co nechceme slyšet
Když po nocích
Bloudí prázdným městem
A čekají
Až je stíny ráno pohlítí
A rozplynou se v prach

NEJVYŠŠÍ VĚŽ

Barbora Džerengová

Potkáváme se venku na lavičce. Je léto, světlo mě pálí v očích, rukávy košile mám vykasané. Zprvu ji nemohu ve skupince najít, ale pak přibíhá v hnědých plavkách, tmavé vlasy mokré z vody. Po prvních škobrtnutích padáme do hovoru a odplouváme s řekou.

— A co děláš?

* Mám hrozně práce teď. Pracuju ve svym domě.

— Co to znamená, tam jako maluješ nebo pracuješ online?

Zaváhám, nezvu si k sobě tolik lidí. Po pár větách ji ale беру za ruku a vyrážíme domu tváří v tvář. Kamenná 7. Otevírám dveře a musím zatlačit do rezavých křídel, už dlouho se neotevíraly tak doširoka. Vedu ji do zadní místnosti. Odpoledne se nachýlilo k večeru a v místnosti je trochu šero.

— To se v tom vyznáš? Vždyť na to není vidět.

Pokrčím rameny, ale aby se cítila líp, zapálím svíčku. Ve světle se konečně zalesknou kovové štítky krabic, vyrovnané v úhledných sloupcích od podlahy až ke stropu. Zprvu se lekne a malinko couvne. Pak ale přistoupí blíž, přejíždí rukou po štítcích a polohlasně si opakuje nápisy.

— Květen 2018, kolo, schované medaile, rodinné dovolené, vztek, prázdnota...

Nakonec jí prsty sjedou z krabic, zastaví se a podívá se do kouta na neforemnou hromadu.

— Co to je?

* To ještě potřebuje roztrídít, není to zařazený.

— A co s tím vším jako děláš?

* Archivuju, pečuju o to, dělám koláže. Ale tohle jsou jen přepisy, je tu ještě...

Odmílím se. Sklopím zrak k zemi. V hlavě mi běží tisíce myšlenek. Dává mi ruku na rameno a pak mě obejmě. Je teplá, měkká, něžná.

* Tak pojď, ukážu ti, jak to vypadá doopravdy.

Jdeme točítým schodištěm do vysoké věže, a jak stoupáme výš a výš, úzkými okny spatříme zapadající slunce. Konečně jsme nahoře. Vytáhnu starý klíč a bojuju trochu se zámkem, než konečně povolí. Otevřu dveře.

Ze stropu visí na nylonových rybářských vlascích malá sklíčka. Při průvanu ze dveří se rozhoupou, cinkají o sebe a otáčejí se všemi směry. Ukážu na dřevěnou lavici na druhé straně pokoje. Musíme sklonit hlavy, abychom se o sklíčka neuhodily. V zapadajícím slunci hází barevné odlesky, co tančí po pokoji. Podívám se na ni s obavami — nejsem divná, stojím za to, budu ji dost milovat? Sleduju, jak její hnědé oči těkají sem tam, dýchá zhluboka, rty má maličko pootevřené. Sedáme si na lavici vedle sebe. Chvíli tak sedíme, než se sklíčka uklidní a zapadnou na svá místa. Vidím, jak stále hledá ten správný úhel, aby naráz viděla všechny.

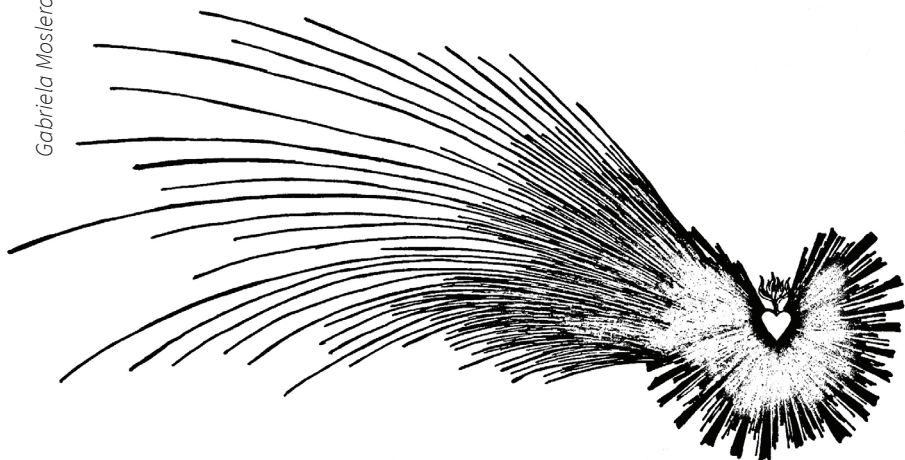
Všechny kousky mě, vystavené všem na oddiv. Vystavené všem ve vysoké věži nedostupného domu. Vystavené jen pro mě a vítr. Když přimhouřím oči, vidím své odžité chvíle v každém jediném odlesku. Chvíle štěstí, smutku, zklamání, vzteku. Soubor vzpomínek v té nejryzejší podobě, a přece něco víc. Touhy, strachy, nejtajnější tajemství. Sklíčka, po kterých se musíte hodně ohlížet, aby vám neunikla. Žádné archy a výpisy. To jsem já. A teď tu je najednou se mnou.

— Jsi nádherná.

* Opravdu?

Políbí mě. Cítím se, jako by to bylo poprvé. Doopravdy.

SOUNÁLEŽITOST

Gabriela Moslerová

Volání po pochopení.

Zranění plodící zranění.

Nepochopení a tvrdost — nepochopení uvnitř nás a nepochopení vně.

Přelévání jedné nadvlády do druhé.

Utiskování za utiskování. Rána za ránu.

Nekonečný kruh volá po přetnutí

Anebo — přepnutí

Na vyšší hladinu

— Vědomí*

Opustit kruh do — nikam a začít stoupat po spirále — SPOLU.

Jenom spolu je odpověď budoucna. Tam a oni a cizí už končí.

Výš můžeme stoupat už jen — sounáležitostí.

* *Vzestup po úrovních vědomí, Dr. D. Hawkins*

OD BOKU

Matěj Balík

Když piju, tak jedině do dna pánevního.
Zevního vzezření při podezření
na pozření zředěného moku
si všímám od boku.

Čekám, kdy mi v ulici Na Vršku
někdo dá přes držku.
Budu odvezenej na sál, abych nasál
trochu života do toho umírání.
To ranní kání už mi nahání strach,
sleduju kání nad strání,
je to k posrání nemít poslání.

Většinou končím pod krevní obraz.
A tenhle obrat jsem vymýšlel nechutně dlouho.
Pouhou kombinací slov nenapíšeš sloh,
složitá je situace silných frází,
když dochází ti slova.
Nezbývá než zkoušet to znova.

JINÝ ČLOVĚK

Eva Illiašová

Zapálila jsem dvě cigarety (do háje s rakovinou plic!) a pomalu popotáhla. Jednu jsem mu podala. Sotva jsem ho znala, ale důvěřovala jsem mu. Hleděl na mě skrze cigaretový kouř a vypadal jako ti herci, kteří pózují na fotografiích s cigaretami, aby působili přitažlivě. Byly to ty modré oči, které mě vybízely, abych mluvila o svém nitru, o smrti a o těch absurdně velkých maličkostech, které mě bez váhání zabíjejí.

Jako by byl můj otec, kterého jsem nikdy neměla a který mě volá k sobě do nadzemského prostoru. Už v ten prostor nevěřím. Jako malá jsem věřila, věřila jsem jen proto, že mi nic jiného nezbyvalo. Chtěla jsem se s ním setkat. Musela jsem. Nedokázala jsem přijmout fakt, že bych si se svým otcem nikdy nemohla ani promluvit, ani jednou bych ho nemohla obejmout. Proto jsem vždy chtěla za ním, i když jsem tehdy netušila, že to znamená muset zemřít. Bůh v mé víře nebyl důležitý, ale nebe bylo a v něm duše. Ty přece musely někde pobývat.

Já už si teď dokážu poradit sama. Rozhoduji o tom, které mé činy jsou správné a které nesprávné. Podle pocitů v mé hrudi. Ne podle konvencí. Normálnost, konvence společnosti jsou pouhá iluze.

Pro mě je Bůh mrtev, nesoudí mě, ale je tu moje přirozená intuice konat dobro. Nevím, co dělám, ale přece jdu správným směrem; ano, určitě to tak je; i když nevím, v jakém cíli skončím. Jde o ten proces.

Ostatní se zabývají zkouškami a já se doma snažím oddálit smrt jednoho člověka. Co z nás ve stáří zbyde? Umělé zuby a v nich zaseklé kousky jídla. Šedý zákal, zelený zákal. Moč všude kolem záchoda. Bonboniéra schovaná pod polštářem a metformin v lékovce. Povislá ěadra a zvětšená prostata.

Myslím si, že nikdy nebudu věřit. Byla by to lež. Prostě už existuju. Subjektivně a neviditelně trpím. Ale snažím se, i přes to všechno...

Objal mě a já jsem se cítila konečně dobře. Bylo to výjimečné objetí. Takové, které člověk cítí hluboko v nitru.

Paprsky slunce procházely skrze větve stromů nad námi. Téměř jsem mohla zrakem zachytit, jak ze semínek rostla zeleň. Vše získávalo své zdravé zpátky. Zamžené oči oživily.

Vnímám jen rychlost. Projíždíme tunelem, na očích opravdu šik sluneční brýle a díky helmám aspoň neslyšíme ten hluk aut kolem. Dýcháme vzduch zamořený zplodinami spalovacích motorů. Je to úžasné. Ráda s ním jezdím a zejména tunelem. Dělá klíčky a předjíždí auta v koloně. Drze. Jsem tady v jiném životě, v jiném vesmíru. Tohle mi ukázal. Nemůžeme mluvit, neslyšíme se. Jsme cizí lidé náhodně posazení za sebe.

Ten pocit, že se kdykoliv může něco přihodit, to, že tu jízdu cítím přímo na svém těle, je vzrušující. Teď žiju.

Nevymysleli jsme nic jiného, co bychom si mohli dát k jídlu než mekáč. Rozhodli jsme se jíst amorfní hmotu budoucnosti. Já jsem předtím do sebe týden nemohla nic dostat, protože jsem byla nervózní. Mimo jiné z něj. A ze smrti, která se plížila v našem domě.

Sedli jsme si vedle eskalátorů a pomlouvali jsme, velmi nehezky, všechny ty cizí lidi, které jsme viděli procházet kolem a byla to pro nás skvělá zábava. Nudný párek. Lehká holka. Deflorátor. Hloupá blondýna. Rozmazlené děcko. Biomatka. Škodolibost je uspokojující. On mluvil o svém dětství, rozvedených rodičích a o tom, jak chodili po celém městě za slevami, aby nakoupili co nejlevněji.

Přešla jarní rovnodennost a naše noci se stále víc zkracovaly. Právě v ten čas jsem po něm začala opravdu toužit. Nu což, bude léto a co se stane v létě, to se do chyb života nepočítá. V létě se čas totiž zastaví. Je sežehnut úpornými slunečními paprsky. Líně se plahočí a lidé podléhají pokušením.

„Venku je asi 148 stupňů,“ řekl, a nalil nám do sklenic gin s tonicem. Každý dostal 3 kostky ledu, které nás měly před tou saunou zachránit. Lehli jsem si na zem a přemýšleli o tom, že oba nezvládáme svůj život, že nás ušlapává a s každým přibývajícím rokem to cítíme víc a víc. Ušlapává každého z nás z jiného důvodu, ale přesto se stejnou vytrvalostí a činí nás nešťastnými.

Gin mi rychle stoupal do hlavy, jelikož se v mém těle mísil s koktejlem antidepresiv a bůhvíčeho ještě. Ano, to mi umožňuje přežít. Hrají si tam rock'n'roll a mně už je jedno, co jsem, co budu a co se mnou bude. On mi říká: „Za tři měsíce budeš úplně jinej člověk, dítě, ale v mém životě se už jen pořád všechno opakuje.“ Ale já chci zůstat tak, jak jsem, teď a s ním. Vidím, jak dobrým člověkem je, ale on jakoby to neslyšel, když se ho o tom snažím přesvědčit. Je špatný člověk. Podle sebe. Chce být nejlepší, a tak je vždycky příliš špatný.

Je to tak, oba jsme slabí jedinci a to nás sblíží, ale taky neodvratně předjímá katastrofu. Je to nepřírozené — v přírodě by takoví jedinci uhynuli.

Nechtěla jsem, aby mi otevíral dveře, ani aby za mě platil v restauraci. Mám vždy pocit, že to lidé dělají jen ze slušnosti. Nemám ráda, když mi drží bundu, abych se oblékla. Všechno mi to připomíná, že jsem žena závislá na muži, křehounká a slabá. Snažím se prosazovat reciprocitu.

Já vím, že mu táhne na třicet a cítí se být starý. A já? Radši o tom ani nemluvit. Má mě rád, ale nesmí mě milovat, jelikož bych mu zničila představu o dobrém životě. Chce mít ženu, se kterou do dvou let určitě bude čekat dítě. Sestěhovali by se a konečně by si mohl vzít tu hypotéku, jelikož bezmezně touží vlastnit nemovitost. Ona by mu v kuchyni vařila nahá a on by byl spokojený.

Je vlastně normální člověk, zvolil si peníze, auto, dům s bazénem, drahý dovolený. Obezitu, hypertenzi a cukrovku. Nadávání na ženy v hospodě. Třeba v tom bude šťastný. Já peníze nesnáším. Rozhodují otázky života a smrti, rozhodují úplně o všem. Nikdy to nikdo nezmění. Taky mám úzkost z lidí a nechci mít vlastní děti. Když vidím nějaký pár v Ikee, který se dohaduje o tom, jakou barvu polštářků si koupí do bytu a DRŽÍ SE ZA RUCI, chce se mi zvracet.

Občas ležím v posteli a snažím se najít důvod vstát, najít smysl. Takový obyčejný štěstí mi nic neříká. Najít smysl života za půl hodiny není úplně lehký.

Tak se jdu radši učit.

Byl pryč už dávno předtím, než jsme se viděli naposled. Jeho tělo kráčelo, ale jeho oči byly prázdné. Jeho ruce mě objímaly neupřímně. Potřebovala jsem ho, aby zahnal mé chmury, a když odešel, byla jsem úplně prázdná a ony mě zase obklíčily. Nevěděla jsem, co chci a nechci. Existovala jsem zase jen ze setrvačnosti. Smrt nás doma dohnala, ale byla pro mě jako za závěsem, vybledlá. Dědu jsem ani naposled neviděla. Když jeho rakev mizela za dveřmi spalovny, silně se rozpršelo.

Přišla podzimní rovnodennost a já už jsem si nepamatovala jeho obličej, dokázala jsem si ho ale vybavit ve snech. Vídám ho v nich, jak se na mě ohlédne přes mříže, nepřístupný. Pak se odvrátí, jako by mě nechtěl vidět, strašně to zabolí... a já vím, že tohle bylo všechno.

NĚŽNÁ JE TMA

Martin Stanek

Spala jsi
Pod tíhou noci
Jako ztracená pohlednice
Na moři snů
A já se neodvažoval
Tě pohladit
I když jsem moc chtěl
Bál jsem se
Aby mojí vinou
Neskončila rovnováha
Mezi sněním
A dalším úsvitem

42

TOTOŽNÝ

Zuzana Malá

„Prokažte svou totožnost“
Ale každý jsme jiný
Věř mi

Společnost složená
Z originálů
Co se navzájem kopírují

Rovnice našich životů
Je pro všechny stejná
Jen se mění její proměnné

„MUSÍŠ BÝT SÁM K SOBĚ UPŘÍMNÝ A NEBRAT SE PŘÍLIŠ VÁŽNĚ.“

44

Rozhovor s MUDr. Annou-Marií Stejskalovou připravil Ondřej Lukáč.

Pro toto číslo Občasníku přinášíme rozhovor s mladou lékařkou Annou-Marií Stejskalovou o tom, jaké je začínat na chirurgii, proč se rozhodla pracovat v Praze a co doporučuje novým zájemcům o tento obor.

V LÉTĚ JSI ODEŠLA Z KARDIOCHIRURGIE Z IKEMU A ZAČALA JSI PRACOVAT
NA VŠEOBECNÉ CHIRURGII VE VFN NA KARLOVĚ NÁMĚSTÍ.
JAKÉ JE TEDY ZAČÍNAT JAKO MLADÝ CHIRURG V PRAZE?

Záleží samozřejmě na pracovišti a na lidech okolo. V tuto chvíli jsem ve VFN velmi spokojená. Mám bezvadné kolegy a skvělého šéfa. Mé současné pracoviště umožňuje mladým začínajícím chirurgům maximální zapojení na operačním sále, jsme často vypisováni k výkonům jako operatéri a aktivně se tak můžeme učit pod vedením atestovaných kolegů, kteří jsou ochotni předat své zkušenosti. Je to zkrátka pracoviště, kterému není lhostejné naše specializační vzdělávání, a to bohužel není všude samozřejmostí. Mimopražský kolega Martin Palička tuto problematiku řady pracovišť zmiňuje ve svém projektu Po medině.

Obecně většina čerstvých absolventů lékařských fakult není příliš připravena na každodenní realitu lékařské praxe, samotné studium nestačí a nástup do práce je pro mnohé v podstatě start od nuly. Má to tak většina z nás, starší kolegové s tím také počítají a často jsou ochotni s čímkoliv pomoci. Sama se řídím pravidlem, že když si nejsem jistá, je vždycky lepší ptát se a konzultovat složitější případy se staršími kolegy, než ohrozit pacienta špatnou rozvahou. První služby jsou samozřejmě výzvou a zrovna ve VFN, kde pod chirurgii spadá i traumatologie, je to spektrum případů v ambulanci opravdu rozsáhlé. Velkou výhodou je, pokud má absolvent praxi navíc získanou již během studia, ideálně i zahraniční praxi, mnohem lépe se potom adaptuje na pracovní provoz.

TY JSI BYLA OVŠEM VŽDY VELMI AKTIVNÍ A NĚKAM JSI BĚHEM STUDIE DOCHÁZELA.
MYSLÍŠ SI S Odstupem, ŽE TI TO ZÁSADNĚ POMOHLA?

Jednoznačně. Nejdřív jsem byla na Dětské chirurgii v Motole u pana profesora Škáby, kam jsem kvůli náročnosti prváku chodila hlavně o víkendech, a viděla jsem často operace ať už appendektomie, nebo třeba operace vrozených vad — anorektální malformace, gastroschízy, omfalokély, pectus excavatum a další. Profesor Škába byl pro mne velkým vzorem zejména svým lidským přístupem, zdůrazňoval význam rozvahy při indikaci k operaci a důležitost komunikace s pacientem a rodinou. Mým velkým vzorem byla také paní docentka Eva Brichtová z brněnské neurochirurgie. Přestože jsem k neurochirurgii tolik netíhla, tato praxe mi dala větší rozhled a mohla jsem opět trénovat chirurgické dovednosti.

Ve druháku jsem organizovala debatu, mimo jiné i s panem profesorem Pirkem, na téma Medicína jako srdeční záležitost a tehdy přišla příležitost podívat se do IKEMu, kam jsem následně po zbytek studia docházela, a pravidelně jsem asistovala u kardiochirurgických operací. Tam jsem se naučila mnoho, nejen po stránce chirurgické — praktické a vědomostní, ale také to byl trénink preciznosti, důslednosti a disciplinovanosti. Na druhou stranu musím teď s odstupem říct, že je něco jiného na nějaké pracoviště docházet jako student-externista a něco jiného je tam pak pracovat, přístup okolí se změní a i vy to vnímáte jinak, když postupně přebíráte odpovědnost. Po dlouhém zvážení jsem po roce z IKEMu odešla, ale rozhodně té zkušenosti nelituju, protože kardiovaskulární medicína mi dala právě tu preciznost, které jsem si u starších kolegů tolik vážila. Určitě bych všem zájemcům o chirurgii doporučila někam docházet, protože poznají provoz a naučí se základní chirurgické dovednosti. Ze své zkušenosti vím, že stačí oslovit lékaře z daného pracoviště nebo přímo přednostu a projevit skutečný zájem o obor a v devadesáti procentech případů vám vyjdou vstříc a dobrovolnou praxi vám umožní.

CO BYS ALE PORADILA MEDIKŮM, KTERÉ CHIRURGIE NAPADNE AŽ V ŠESTÉM ROČNÍKU?
NIKAM NEDOCHÁZELI A TŘEBA ANI NEBYLI NA KURZU CHIRURGICKÉHO ŠITÍ.

Nesmíte se toho bát. Šítí a tyhle praktické dovednosti se v praxi rychle doučíte. Jeden známý chirurg řekl, že pacienta neohrožujeme rukama ale hlavou, a s tím souhlasím. Pečlivost, zodpovědnost a znalosti jsou v konečném důsledku důležitější než to, jestli jste už v prváku uměli šít. Jistá manuální zručnost je nutná, ale v praxi se opravdu hodně rychle zlepšíte.

CO OBECNĚ DOPORUČUJEŠ ŠESTÁKŮM SE ZÁJMEM O CHIRURGII, KTERÍ HLEDAJÍ
PRACOVIŠTĚ A PŘIPRAVUJÍ SE NA SVÉ PRVNÍ POUHOVORY?

Neměli by váhat udělat si výlet a do těch nemocnic se jít ještě před pohovorem podívat na to, jak to tam chodí, jaká je atmosféra mezi lékaři. Měli by si někoho z mladých doktorů odchytnout a zeptat se ho. Ideální situace je samozřejmě někam delší dobu docházet, protože tak to prostředí poznáte nejlépe. Na druhou stranu by se tím studenti neměli přehnaně stresovat. Mají zkušební lhůtu, a když jim ten obor nebo přístup pracoviště nesesedne, tak to prostě zkusí jinde. Na tom není nic špatného. Každá zkušenost jim něco dá a někam je posune.

TY SES DRŽELA PRAŽSKÝCH PRACOVIŠŤ, ALE MNOZÍ DOPORUČUJÍ ZAČÍNÁJÍCÍM
CHIRURGŮM ZAČÍT RADĚJI V MALÉ OKRESNÍ NEMOCNICI. JAK VIDÍŠ TUTO PROBLEMATIKU?

Znám tento názor. Určitě bych to nechtěla ani v jednom případě házet do jednoho pytle. Jde především o to, aby tě pouštěli dostatečně na sál, a měl jsi tak příležitost se touto formou učit a „vyoperovat se“. V každém případě znám mnoho kvalitních okresních nemocnic, kde mají výborné primáře a dělají dobrou chirurgii. U mě ale hrálo roli to, že jsem se v Praze narodila a prožila tu celý život, tak jsem ji nechtěla opouštět. Kdybych měla dojem, že mě k ničemu nepouští a pouze na mě valí administrativní práci, jak tomu tak někdy bývá, tak bych asi z Prahy odešla, ale v tomhle mám štěstí a skutečně pracuji na klinice s férovým přístupem.

CO BYLO PRO TEBE OSOBNĚ NA ZAČÁTKU NEJNÁROČNĚJŠÍ?

Pro každého začínajícího lékaře je ta změna, ten přechod ze studentského období do pracovního provozu s plnou odpovědností opravdová výzva. Musíte se rychle zorientovat a adaptovat se. Obtížné je skloubit rychlost a pečlivost, protože pacientů je hodně a nemáte na ně tolik času, kolik byste chtěli. Občas je to v ambulancích jako v továrně a lékaři často pocítují tlak, aby jednali co nejrychleji, ale nesmí tomu podlehnout a musí si zachovat vnitřní klid a nebýt zbrklí. Ta zodpovědnost je na vás, takže se nesmíte nechat tím provozem strhnout, ale zachovat si poctivost a lidskost při komunikaci s pacientem. K začátkům lékařské praxe také patří chyby, ze kterých se naučíte nejvíc, ale je dobré snažit se je neopakovat. Nesmíte se bát ptát se starších a brát chyby jako nedílnou součást profesního růstu.

JAK JE TO OVŠEM SE ŽENAMI V CHIRURGII? VÍM, ŽE TY SAMA JSI V PRŮBĚHU STUDIA VÁHALA, JESTLI SE TI DO TOHO STÁLE SPÍŠE MUŽSKÉHO PROSTŘEDÍ CHCE.

Názorů na toto téma je určitě spousta a často se bohužel necháme ovlivnit tím, co někde zaslechne. Já si myslím, že nezáleží na pohlaví, ale na schopnostech a nadšení pro obor. Pokud studentky uvažují o chirurgickém oboru, určitě by to neměly vzdávat kvůli zastaralým názorům a předsudkům, musí to zkusit samy a přesvědčit se na vlastní kůži. Může to být náročné, ale opět záleží na konkrétním pracovišti. Mnoho studentek může pochybovat o tom, zda je možné skloubit chirurgický obor s rodinou. Nesmíme ale zapomínat na to, že dnešní moderní muži už jsou jiní, vyjdou vám vstříc a v domácnosti nebo s dítětem pomůžou. Podobně mladí chirurgové — muži respektují své kolegyně a nemají potřebu se nad nimi povyšovat. Máme to zkrátka jednodušší než třeba před dvaceti lety.

46

KDYŽ SE OVŠEM ŘEKNE ŽENA-CHIRURG. TAK SI MNOHO LIDÍ PŘEDSTAVÍ NĚKOGO SPÍŠE MUŽSKÉ TĚLESNÉ KONSTITUCE NEBO ALESPON S VELMI OSTRÝMI LOKTY. TY JSI PŘITOM ELEGANTNÍ DROBNÁ DÁMA.

To s tou fyzickou konstitucí je velký přežitek. Nemluvím o ortopedii, která je fyzicky opravdu náročná, ale to se řady chirurgických oborů netýká, vemte si třeba pana profesora Pirka, ten je taky spíše menší postavy. Někdy se říká, že ženy nevydrží stát dlouho na sále, ale já s tím osobně nemám problém a je řada „ženských“ povolání, kde se dlouho stojí — kadeřnice, kuchařky — a nikomu to zvláštní nepřijde. Pokud sportuješ a udržuješ se v kondici, tak nemáš problém. Chirurgie je o drobné manuální práci a holky přece tradičně vyšivaly a dělaly švadlenky. To, že si uchováte ženskost a jemnost, neznamená, že nejste rozhodné nebo odvážné. Navíc každý tým profituje z toho, když je tam zastoupeno více povah a přístupů, potom se jednotliví členové doplňují a můžou lépe spolupracovat. Na druhou stranu je třeba být nad věcí a i hloupější vtíp o tom, že ženy patří k plotně nebrat vážně.

JAK JE TO S HARAŠENÍM NA PRACOVIŠTI? CHIRURGIE JE ČASTO SPOJENA S TAKOVÝM „CHLAPÁCTVÍM“. MĚLY BY Z TOHO MÍT MLADÉ LÉKAŘKY STRACH?

Tohle je podle mě o tom určit si hranice. Ano, stalo se mi, že mě starší kolega třeba pozval na rande, ale já jsem ho slušně odmítla a dál s tím nebyl problém. To musíš hned od začátku dát jasné najevo. Naštěstí jsem se dosud nesečkala s tím, že by nějaký starší lékař své postavení zneužíval a něco si vynucoval. V takovém případě bych ovšem šla na vedení a netajila to. Zase ovšem platí, že žena nesmí hloupý vtíp brát příliš vážně. A pokud vám kolega slušně sdělí, že vám to sluší, brala bych to pouze jako milý kompliment.

ZAČÍNÁJÍCÍ LÉKAŘKY MŮŽOU MÍT PROBLÉMY SE SESTRAMI...

V první řadě musíš respektovat, že zdravotní sestry jsou obecně ve většině případů mnohem zkušenější než začínající lékaři a navíc tráví s pacienty mnohem více času. Musíme je brát jako pomocnice, své parťačky, naslouchat jim a vážit si jejich pomoci. Sester je navíc málo a musíme si je hýčkat. Ego a povyšování tu nemá co dělat. Samozřejmě, že občas ve službě můžou být vypjaté situace, protože jsme pod tlakem a je těžké být milý a vstřícný, ale to musíš hodit za hlavu a snažit se spolupracovat, aby péče o pacienty byla co nejlepší.

VNÍMÁŠ NA DRUHÉ STRANĚ NEDOSTATEK MLADÝCH CHIRURGŮ? ZNÁM MNOHO LIDÍ, CO UVAŽUJÍ O VŠEOBECNÉ CHIRURGII, ALE PAK V POSLEDNÍ CHVÍLI RADĚJI JDOU NA ORL, KOŽNÍ NEBO GYNEKOLOGII.

Ne, přímo na našem pracovišti, ale obecně je nedostatek mladých lékařů téměř ve všech oborech. Já si v první řadě myslím, že je úplně normální během studia váhat a zvažovat více oborů. To je úplně normální, a proto je dobré se jít na ta oddělení, o které máš zájem, podívat a udělat si trochu obrázek. Pokud bych se měla vyjádřit k všeobecné chirurgii, tak někoho mohou odradit náročné služby a urgentní situace. To si musíš medik upřímně říct, jakou má povahu. Mně se zase líbí, že je to široký obor, kde je každý den jiný a jsou tam i akční situace. Líbí se mi na chirurgii, že velmi brzy vidíš výsledek své práce. Po absolvování chirurgického kmene získáš všeobecný přehled a můžeš se dále specializovat. Já do budoucna uvažuji o plastické chirurgii.

TY JSI OVŠEM PO ROCE ZMĚNILA OBOR A NEMOCNICI. JAK SES ROZHODLA? BYLO TO TĚŽKÉ?

Musíš být k sobě upřímný, říct si, jestli to splňuje tvé očekávání a jestli se někam profesně posouváš. Jsi často na sále? Děláš výkony? Učí tě starší kolegové a podporuje vedení tvůj rozvoj směrem ke specializaci? Často se lidi divili tomu, že jsem do IKEMu pět let docházela jako studentka a pak po roce odešla. Má to ale své opodstatnění. Byl to velmi úzce specializovaný obor a ten všeobecný přehled bych tam získat nemohla, a to mi postupně začalo vadit. Měla jsem o tom oboru jinou představu. Vnímáš to po čase jinak a nad něčím jako student třeba mávneš rukou, že u tebe to bude určitě jinak. Jak jsem ale řekla, nebyl to ztracený čas a jsem vděčná, že jsem tam mohla pracovat.

A UVAŽOVALA JSI O ZAHRANIČÍ? BYLA JSI JAKO STUDENTKA NA STÁŽI V POLSKU, HOLANDSKU A JAPONSKU...

Neříkám, že bych si práci v zahraničí nikdy nechtěla vyzkoušet, ale nevím, jestli je vhodné tam jít hned po škole, když prakticky ještě nic neumíš. Jsi tam sám, můžeš mít i jazykovou bariéru a tomu týmu nemáš moc co nabídnout. Když už máš nějakou praxi, tak to podle mě dává větší smysl. Zahraniční zkušenosti jsou určitě důležité a já si svou stáž užila. Je fajn vidět různé inovace v zahraničí a inspirovat se tím v naší zemi. Nechci delší práci v zahraničí zavrhnout, ale není to nic, o čem bych aktuálně uvažovala. Mám to tady v Praze ráda, jezdím každý den okolo Vltavy do práce, mám tu rodinu, kamarády a miluji český smysl pro humor. Tady se cítím doma.

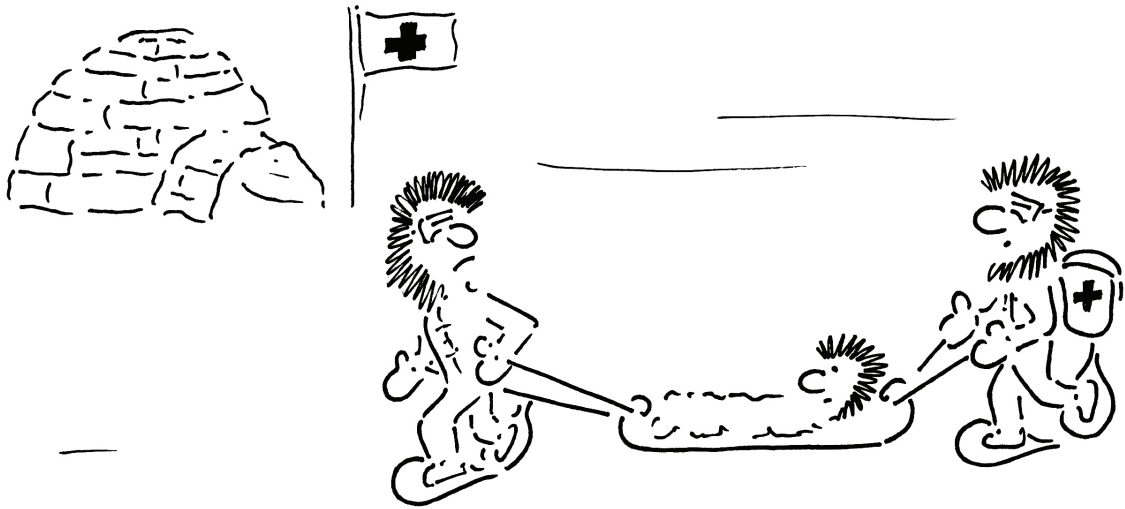

VZKAZNÍK

Zde můžete zanechat drobný komentář, vzkaz či kresbičku pro další čtenáře. Tomuto výtisku tak vdechnete trochu jedinečnosti a umožníte mu získávat stále čerstvý obsah, i když je již na hony vzdálen tiskařskému inkoustu.

Čtete časopis doma či v e-verzi? Nevadí! Pošlete nám svůj příspěvek na e-mail sefredaktor@motolak.org a my jej zveřejníme.

A abyste se příliš neostýchali, Tomáš Mikyška vykopává...

NAD USKŘINUTOU KÝLOU PRY' NESMÍ ZAPADNOUT SLUNCE.
POKUD ALI CHCETE PŘEŽÍT, PANE, NEMĚL BYSTE VĚŘIT
VŠEMU, CO SE VE SVĚTĚ ŘÍKÁ.

T. M.